

УХВАЛА КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційним поданням Адміністрації Державної прикордонної служби України щодо офіційного тлумачення положень пункту 3 статті 3, частини другої статті 4 Закону України «Про державний кордон України» у взаємозв'язку з положенням статті 73 Конституції України

м. К и ї в
28 листопада 2012 року
№ 32-у/2012

Справа № 2-32/2012

Конституційний Суд України у складі суддів:

Головіна Анатолія Сергійовича — головуючого,
Бауліна Юрія Васильовича,
Бринцева Василя Дмитровича,
Вдовіченка Сергія Леонідовича,
Винокурова Сергія Маркіяновича — доповідача,
Гультая Михайла Мирославовича,
Запорожця Михайла Петровича,
Кампа Володимира Михайловича,
Колоса Михайла Івановича,
Лилака Дмитра Дмитровича,
Маркуш Марії Андріївни,
Овчаренка В'ячеслава Андрійовича,
Пасенюка Олександра Михайловича,
Сергейчука Олега Анатолійовича,
Стецюка Петра Богдановича,
Шаптали Наталі Костянтинівни,
Шишкіна Віктора Івановича,

розглянув на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційним поданням Адміністрації Державної прикордонної служби України щодо офіційного тлумачення положень пункту 3 статті 3, частини другої статті 4 Закону України «Про державний кордон України» від 4 листопада 1991 року № 1777–XII (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 2, ст. 5) зі змінами (далі — Закон) у взаємозв'язку з положенням статті 73 Конституції України.

Заслухавши суддю-доповідача Винокурова С. М. та дослідивши матеріали справи, Конституційний Суд України

у с т а н о в и в:

1. Суб'єкт права на конституційне подання — Адміністрація Державної прикордонної служби України — звернувся до Конституційного Суду України з клопо-

танням дати офіційне тлумачення положень пункту 3 статті 3, частини другої статті 4 Закону у взаємозв'язку з положенням статті 73 Конституції України в аспекті таких питань:

— чи можна вважати зміну лінії державного кордону України у зв'язку з природними змінами русел прикордонних річок зміною території України в контексті статті 73 Основного Закону України;

— чи є юридично можливою зміна території України з урахуванням положень пункту 3 статті 3 Закону, якими, зокрема, встановлено, що державний кордон України, який проходить по річці (ручаю), озеру чи іншій водоймі, не переміщується як при зміні обрису їх берегів або рівня води, так і при відхиленні русла річки (ручаю) в той чи інший бік, а також статті 73 Конституції України;

— чи є підставою для зміни лінії державного кордону України без проведення всеукраїнського референдуму, передбаченого статтею 73 Конституції України, документи демаркації державного кордону України, укладені відповідно до міжнародних договорів України та затверджені Кабінетом Міністрів України згідно з частиною другою статті 4 Закону;

— чи є можливим укладення міжнародного договору України про обмін територіями між Україною та сусідньою державою без проведення всеукраїнського референдуму, передбаченого статтею 73 Конституції України.

У конституційному поданні зазначено, що практична необхідність в офіційному тлумаченні вказаних положень Закону та Конституції України обумовлена обов'язком органів державної влади України забезпечити дотримання конституційних норм під час договірно-правового оформлення державного кордону України та виконання міжнародних договорів України про державний кордон України, ратифікованих Верховною Радою України.

2. Конституційний Суд України, розглядаючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі у зв'язку з прийняттям Третьою колегією суддів Конституційного Суду України Ухвали від 13 листопада 2012 року про відмову у відкритті конституційного провадження у цій справі відповідно до пунктів 2, 3 статті 45 Закону України «Про Конституційний Суд України», виходить з такого.

2.1. Згідно з пунктом 4 частини другої статті 39, частиною першою статті 93 Закону України «Про Конституційний Суд України» конституційне подання має містити правове обґрунтування необхідності в офіційному тлумаченні правового акта (його окремих положень); підставою для конституційного подання щодо офіційного тлумачення Конституції України та законів України є практична необхідність у з'ясуванні або роз'ясненні, офіційній інтерпретації положень Конституції України та законів України.

За Основним Законом України виключно всеукраїнським референдумом вирішуються питання про зміну території України (стаття 73), до повноважень Верховної Ради України належить, зокрема, призначення всеукраїнського референдуму з питань, визначених статтею 73 Конституції України (пункт 2 частини першої статті 85).

Дослідивши конституційне подання та додані до нього матеріали, Конституційний Суд України дійшов висновку, що автор клопотання не навів правового

обґрунтування практичної необхідності в офіційному тлумаченні положень пункту 3 статті 3, частини другої статті 4 Закону та статті 73 Конституції України.

Отже, конституційне подання не відповідає статтям 39, 93 Закону України «Про Конституційний Суд України», що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 2 статті 45 цього Закону.

2.2. В Ухвалі від 31 березня 2010 року № 15-у/2010 Конституційний Суд України зазначив, що «офіційне тлумачення і застосування правових норм є різними видами юридичної діяльності. Офіційним тлумаченням вважається діяльність компетентного органу державної влади щодо з'ясування і роз'яснення волі законодавця, матеріалізованої в нормі права (усвідомлення та роз'яснення смислу норм права з метою найбільш правильної їх реалізації). Правозастосовна діяльність полягає в індивідуалізації правових норм щодо конкретних суб'єктів і конкретних випадків, тобто в установленні фактичних обставин справи і підборі правових норм, які відповідають цим обставинам. Пошук та аналіз таких норм з метою їх застосування до конкретного випадку є складовою правозастосування. Надання консультацій чи роз'яснень з цього приводу не належить до повноважень Конституційного Суду України» (абзац другий пункту 3 мотивувальної частини).

Фактично в конституційному поданні йдеться про надання консультації щодо застосування положень Закону та Конституції України стосовно можливих шляхів вирішення питань, пов'язаних з юридичним оформленням змін лінії українсько-польського та українсько-румунського державного кордону України.

Зазначене є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 3 статті 45 Закону України «Про Конституційний Суд України».

Враховуючи викладене та керуючись статтями 147, 150, 153 Конституції України, статтями 45, 50, 93 Закону України «Про Конституційний Суд України», Конституційний Суд України

у х в а л и в :

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційним поданням Адміністрації Державної прикордонної служби України щодо офіційного тлумачення положень пункту 3 статті 3, частини другої статті 4 Закону України «Про державний кордон України» від 4 листопада 1991 року № 1777–XII зі змінами у взаємозв'язку з положенням статті 73 Конституції України на підставі пунктів 2, 3 статті 45 Закону України «Про Конституційний Суд України» — невідповідність конституційного подання вимогам, передбаченим Конституцією України, Законом України «Про Конституційний Суд України», та невідомість Конституційному Суду України питань, порушених у конституційному поданні.

2. Ухвала Конституційного Суду України є остаточною.

КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУД УКРАЇНИ